

KINNITAN

/digitaalselt allkirjastatud/

Harri Nõmmiksaar
juhataja

„24“ oktoober 2023. a

AUTOM PÕLTSAMAA LK **Õppekava BE-kategooria õpe / Täiendaste**

1. Üldalused

Õppekavarühm	Põhiõppekavad
Õpetamise korralduslikud alused	BE-kategooria mootorsõidukijuhi koolitus koosneb teoriast loengute vormis ning praktikast õppesõitude vormis vastavuses koolitaja õppeplaanile. Teorialoengud viiakse läbi auditoorse õppe vormis või elektroonilise õppe vormis (edaspidi: e-õpe). Õppesõidud toimuvad üldjuhul koolitaja sõidukiga.
Õpingute alustamise tingimused	Õpingute alustaja peab omama BE-kategooria mootorsõiduki tervisenõuetele vastavat kehtivat tervisetõendit ning B-kategooria juhtimisõigust (vähemalt esmane juhiluba).
Õppe maht	Teoriakursuse maht on vähemalt 4 tundi. Õppesõite tuleb läbida vähemalt 2 sõidutundi, millest igat sõiduteemat vähemalt 1 sõidutund.
Õppekeskkonna kirjeldus	Teoreetiline osa viiakse läbi koolituse läbiviimiseks sobivas õpperuumis, Google Meet veebikeskkonnas või OÜ Autosõit e-õppe keskkonnas. Sõiduõpe viiakse läbi õppesõidukitega õppesõiduväljakul ja tänavaliikluses.
Õppematerjalide loend	Liiklusseadus ja liiklustestid. Õppijal tuleb iseseisvalt täiendavalt läbi töötada liiklusreeglid, lahendada liiklusteste, lugeda temaatikaga seotud liiklusohutuse alast kirjandust (paberkandjal või elektroonilise õppe materjalidena).
Lõpetamise tingimused ja väljastatavad dokumendid	Lõpetamise tingimused ja väljastatavad dokumendid on määratud autokooli poolt kehtestatud dokumendis: „Õppekorralduse ja kvaliteedi tagamise alused“. Eksam loetakse sooritatuks, kui eksamineeritav vastab õigesti vähemalt 90 protsenti küsimustest.
Koolituse läbiviimiseks vajalik kvalifikatsioon, õpi- või töökogemus.	Koolitust viivad läbi mootorsõidukijuhi õpetaja kvalifikatsiooniga lektorid ja sõiduõpetajad.

2. Õppeteemade mahud

Teooria			Praktika		
Teema nr	Õppeteema	Õppetunde	Teema nr	Sõiduteema	Sõidutunde
BE1/1	Liiklusreeglid ja käitumine liikluses	1	BE2	Autorongi juhtimine õppeplatsil ja autorongi koostamine	1
BE3/1	Liiklusohutus, autorongi ehitus	1			
BE5/1	Liiklusalased seadused ja määrused	1	BE4	Autorongi juhtimine liikluses; sõiduoskuste hindamine	1
TEKS	Läbitud teemade kokkuvõte ja tagasiside kursuse kohta; teooriaksam	1			
Teooriat kokku		4	Praktikat kokku		2

3. Õpiväljundid teemade lõikes

3.1. Teooria

BE1/1	Liiklusreeglid ja käitumine liikluses
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> * teab juhiloa saamise tingimusi ja korda; * teab õppetöö korraldust; * teab õppetööd reguleerivaid õigusakte ja dokumente; * on omaks võtnud juhi ettevalmistamise määru sees seatud juhi koolituse eesmärgid; * oskab selgitada varem õpitud mõisteid ning mõisteid, mis on seotud autorongi, haagise, poolhaagise ja kerghaagisega; * omab teadmisi reguleerija ning kontrollija volitustest ja tegevusest; * oskab selgitada reguleerija märguandeid, nende tähendusi ja lubatud liikumissuundi nende korral; * oskab selgitada fooritulede tähendusi ja liiklejate lubatud liikumissuundi nende korral; * oskab selgitada liiklusmärkide ja lisateatetahvlite tähendusi ning teada nende mõjupiirkondi; * oskab selgitada pildidel teekattemärgiste ja püstmärgiste tähendust; * teab ja oskab selgitada juhi märguandeid; * oskab selgitada autorongi asukohta asulas ja asulavälisel teel sõites; * oskab kirjeldada sõitmist sõidukireas ja sõidurajal, arvestades autorongi pikkust ja laiust ning külgvahet; * oskab kirjeldada tagurdamist pööretel ja tõusudel-langudel; * oskab kirjeldada teeandmiskohustuse ja eesõiguse kasutamise omavahelist seost, arvestades autorongi liikumise eripära; * oskab selgitada ohutuks möödasõidu (möödumiseks) vajalikke tingimusi ja ohte möödasõidu (möödumise) üksikul etappidel ning vajalikke pikija külgvahesid; * oskab selgitada silmsideme loomise vajadust teise liiklejaga oma kavatsuse selgitamiseks ja teise liikleja kavatsuse mõistmiseks; * oskab selgitada võimalikke märguandeid, et teatada oma kavatsusest ja teise liikleja kavatsuse mõistmisest; * oskama selgitada, kes on vähekaitstud liiklejad ja miks peavad juhid olema nende suhtes eriti tähelepanelikud; * oskab näidata ja kirjeldada neid ohutusseadmeid ja liikluskorraldusvahendeid, mis võivad olla tee ja rööbastee lõikumise kohal; * oskab selgitada ohte, mis võivad tekkida, kui ohutusseadmed ei tööta või asjakohased liikluskorraldusvahendid raudteeülesõitul puuduvad; * oskab põhjendada õuealal kehtivaid juhi ja jalakäija kohustusi; * teab õuealal kehtestatud piiranguid ja nende vajadust.

BE3/1	Liiklusohutus, autorongi ehitus
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> * tunneb mitmesuguste haagiste ja nende osade tüüpe ja otstarvet; * oskab joonisel näidata haagise põhiosi ja oskama selgitada haagise ühendamist autoga, st autorongi koostamist; * oskab käsiraamatu abil selgitada tehnilisi andmeid, mis on vajalikud sõiduki kasutamisel; * oskab leida registreerimistunnistusest põhiandmeid; * oskab selgitada, kuidas sõiduki regulaarne kontroll ja hooldus võivad vähendada kütusekulu ja keskkonnakahjulikke mõjusid; * oskab selgitada kütuse, õlide ja sõidukite puhastus- ja hooldusvahendite mõju keskkonnale; * oskab joonisel näidata auto ja haagise vahelisi elektriühendusi; * oskab joonise abil selgitada haagise pidurisüsteemide tööpõhimõtet; * teab naastrehvi kasutamise nõudeid; * teab vale rehvi õhurõhu tagajärgi rehvile; * teab eri rehvitüüpide valiku aluseid; * teab, kuidas mõjutavad autorongi sõiduomadusi massi jaotus, teljekoormus, rehvid ja õhurõhk nendes, veos, üle- ja alajuhitavus ning tuul; * oskab selgitada haakeseadmete liike ja nende kasutamist; * teab haagise koormamise põhimõtteid ja ohutust, samuti kaalujaotuse mõju sõiduohutusele; * teab ohutu pikivahe vajadust eri liiklusoludes ja seda, millest sõltub ohutu pikivahe; * oskab selgitada lubatud suurima kiiruse ja oludele vastava kiiruse erinevust ja tuua näiteid ohuteguritest, mida juht peab arvestama ohutu sõidukiiruse valikul, sõites autorongiga tihedalt asustatud piirkonnas.

BE5/1	Liiklusalased seadused ja määrused
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> * teab õppesõidu kohta kehtestatud nõudeid; * teab, kuidas peab juht tegutsema liiklusõnnetuse korral; * teab liikluseadusest tulenevaid liiklejate kohustusi ja õigusi; * teab liikluskindlustussüsteemi ja kindlustuslepingute sõlmimist; * teab juhi vastutust liiklusalaste rikkumiste korral ja rikkumiste menetlemine; * teab tehnõulevaatusel sõiduki kohta esitatavaid nõudeid; * teab nõudeid autorongi tehnoseisundi ja varustuse kohta; * oskab selgitada üldisi nõudeid peatumisel ja parkimisel ning sõiduki paigutamisel tehtavaid vigu; * oskab selgitada pukseerimise mooduseid ja tingimusi; * oskab selgitada pukseeriva sõiduki ja selle juhi nõudeid; * oskab selgitada pukseeritava sõiduki juhi nõudeid; * oskab selgitada ühenduslüli nõudeid; * oskab selgitada pukseerimisel osalevate juhtide kohustusi ja omavahelisi kokkulepituid märguandeid; * oskab selgitada millistel juhtudel pukseerimine on keelatud.

TEKS	Läbitud teemade kokkuvõte ja tagasiside kursuse kohta; teooriaeksam
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> * tunneb ennast kindlalt mootorsõidukijuhi kvalifikatsiooni teoreetilistes teadmistes

3.2. Praktika

BE2	Autorongi juhtimine õppeplatsil ja autorongi koostamine
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> * oskab kontrollida järgmiste seadmete ja veose vastavust esitatavatele nõuetele: <ul style="list-style-type: none"> - pidurid; - rattad; - valgustusseadmed; - märgutuled; - poripõlled; - tahavaatepeeglid; - haakeseaded; - autorongi piduri- ja elektriühendused; - veose paigutus ja kinnitus; * oskab otsustada, kas haagist tohib vedukiga ühendada; * oskab ühendada ja lahti ühendada haagist vedukist; * oskab otsustada, kas on vaja puhastada laternaid, aknaid ja numbrimärke; * oskab sooritada heal tasemel kõik sõidueksamil ettenähtud sõiduharjutused.

BE4	Autorongi juhtimine liikluses; sõiduoskuste hindamine
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> * oskab alustada sõitu jälgides liiklust ja järgides teeandmise nõudeid; * oskab valida õiget sõidurada, arvestades tee ja sõiduki omadusi, liiklustihedust ja nähtavust, ning kavatsatud sõidusuuna või liikluskorraldusvahendite järgi; * oskab paikenda teel ja sõidurajal; * oskab suurendada kiirust pärast pööret või väljasõitu (nt hoovist) nii, et ei takistaks taga sõitjaid; * oskab hoida õiget, ohutut ja ühtlast kiirust; * oskab valida teel vastutulevate sõidukite suhtes sobivat paika; * oskab soodustada möödasõitu; * oskab hoida ohutut pikivahet eessõitjaga, arvestades ilma- ja teeolusid, eessõitva sõiduki mõju nähtavusele, kiirust, vähendamaks pidurdamise ja kiirendamise vajadust * oskab arvestada enda ja teiste suuremate sõidukite pöördeala laiust; * oskab arvestada vajalikku külgvahet * oskab vahetada sõidurada tiheda liikluse korral; * oskab panna tähele teiste sõidukijuhtide kavatsusi ja vajaduse korral kergendada nende ümberreastumist; * oskab vähendada kiirust ja vajadusel seisma jääda; * oskab panna tähele teisi liiklejaid enda ümber * oskab jälgida reguleerija märguandeid ning liikluskorraldusvahendite nõudeid; * oskab olla valmis reageerima teiste liiklejate võimalikele vigadele; * oskab täita teeandmisnõudeid ristmikul ja näidata selgelt oma kavatsust täita teeandmiskohustust; * oskab ohutult ületada ristmikke ja sooritada pööreid arvestades autorongi iseärasusijälgida nähtavust ristmikul ja pärast seda; * oskab anda õigeaegselt suunamärguannet; * oskab sooritada pööret võimalikult kitsal alal; * oskab valida autorongi tagasipöördeks sobivat võimalust; * oskab täita nõudeid, mis kehtivad reguleeritud või reguleerimata ülekäiguraja ja jalgrattatee sõiduteega lõikumise kohal; * oskab valida peatumiseks ohutut kohta, arvestades tee laiust, nähtavust, liiklustihedust, liiklusreegleid ja väljumise ohutust; peatuda, tekitamata ohtu ja takistamata teisi liiklejaid. * oskab võtta kasutusele abinõusid auto ja haagise iseenesliku liikuma hakkamise vältimiseks ning võtta kasutusele abinõusid selleks, et kõrvalised isikud ei saaks autot kasutada; * oskab kasutada kiirendus- ja aeglustusrada, sõita maanteele kiirendusrajalt ja sealjuures tegutseda liikluses sõltuvalt nähtavusest ning valida kiirust vastavalt liikluse rütmile ja tihedusele maanteel; * oskab sõita maanteel ja kiirteel; * oskab täita raudtee ületamise nõudeid; * oskab täita nõudeid, mis kehtivad trammiteega teedel; * oskab järgida juhiseid (märgid jms) teetööde tegemise kohtades ja täita reegleid, mis kehtivad sisselülitatud kollase vilkuriga sõiduki

	<p>suhtes</p> <ul style="list-style-type: none"> * oskab arvestada vähekaitstud liiklejatega ja tagada nende ohutus * oskab ohutult toime tulla eriolukordades; * oskab olla ettenägelik ja jälgida ümbrust, nii et saaks ohuolukordade tekkimisel rakendada vajalikke abinõusid; * oskab tegutseda sõidul rasketes ilmastikuoludes; * on saavutanud mootorsõidukijahi kvalifikatsiooninõuete taseme.
--	--